

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIESZKAŃ I DOMÓW JEDNORODZINNYCH

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych, zwane dalej Towarzystwem lub ubezpieczycielem, zawiera umowy ubezpieczenia mienia z osobami fizycznymi, zwanymi dalej "Ubezpieczającymi".

§ 2

- Umowa ubezpieczenia może być zawarta na uzgodnionych przez strony warunkach dodatkowych lub odmiennych od postanowień niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia.
- Różnicę między treścią umowy a ogólnymi warunkami ubezpieczenia Towarzystwo zobowiązane jest przedstawić Ubezpieczającemu w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku Towarzystwo nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego i Ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

§ 3

Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek, wskazując Ubezpieczonego w umowie.

§ 4

(definicje)

Przez pojęcia użyte w niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia rozumie się:

- akty terrorystyczne** - nielegalne akcje z użyciem przemocy lub groźbą użycia przemocy, skierowane przeciwko ludziom lub obiektom w celu zdobycia władzy, wywołania atmosfery strachu, zamętu, chaosu, wyrażenia protestu,
- budowla** - obiekt budowlany o charakterze stałym nie będący budynkiem, przynależny do ubezpieczonego domu jednorodzinnego i znajdujący się na terenie tej samej nieruchomości, taki jak: ogrodzenie, studnia, wiata, śmietnik, chodnik, droga, wodotryski, baseny, korty tenisowe i inne obiekty,
- budynek** - obiekt budowlany, trwale związany z gruntem, wydzielony z przetrzezi za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach, wraz z zewnętrznymi elementami wykończeniowymi i stałymi elementami wymienionymi w pkt. 26,
- budynek gospodarczy** - budynek przynależny do domu jednorodzinnego, położony na terenie tej samej nieruchomości, o przeznaczeniu jak w przypadku pomieszczeń przynależnych, w tym garaż bez względu na jego usytuowanie, w miejscu wskazanym we wniosku o ubezpieczenie,
- deszcz nawalny** - opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4, którego wystąpienie w miejscu szkody ustala Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; w przypadku braku stacji pomiarowej IMiGW na terenie obejmującym miejsce powstania szkody, fakt wystąpienia deszczu nawalnego ustala się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania,
- dewastacja** - umyślne zniszczenie lub uszkodzenie mienia przez osobę trzecią z wyłączeniem Ubezpieczającego, Ubezpieczonego i osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym oraz za które ponosi odpowiedzialność,
- dom jednorodzinny** - budynek jednorodzinny w zabudowie wolnostojącej, bliźniaczej lub szeregowej, którego podstawowym przeznaczeniem jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych,
- dom jednorodzinny w budowie** - dom jednorodzinny w trakcie budowy, przebudowy, rozbudowy, nadbudowy lub odbudowy, prowadzonej zgodnie z przepisami prawa budowlanego,
- dym i sadza** - zawiesina cząstek w gazie będąca bezpośrednim skutkiem spalania, która nagle wydobyla się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń, eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi, przy sprawnym funkcjonowaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających,
- grad** - opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu,
- huragan** - wiatr o prędkości nie mniejszej niż 24,5 m/sek., którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane huraganem wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działalność huraganu,
- kradzież z włamaniem** - dokonanie lub usiłowanie dokonania zaboru mienia z mieszkania bądź pomieszczeń przynależnych, po usunięciu siłą zabezpieczenia lub otwarciu wejścia podrobionym albo dopasowanym kluczem bądź innym narzędziem lub kluczem oryginalnym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego pomieszczenia lub w wyniku rozboju,
- kradzież zwykła** - zabór w celu przywłaszczenia zewnętrznych elementów anten satelitarnych (trwale przymocowanych do budynku),
- mieszkanie** - wydzielona trwałąmi przegrodami budowlanymi w obrębie budynku wielomieszkaniowego izba lub zespół izb przeznaczonych na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami przynależnymi służą zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych,
- obsunięcie się ziemi**:
  - zapadanie się ziemi z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni,
  - nie spowodowane działalnością ludzką usuwanie się ziemi na stokach,
- osoba trzecia** - osoba nie będąca stroną umowy ubezpieczenia,
- osoby bliskie** - małżonek, osoby pozostające z Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym w faktycznym związku, dzieci, rodzice, teściowie, macocha,

- ojczym, dziadkowie, wnuki, zięciowie, synowie, pasierbowie, przysposobieni i przysposabiający - zamieszkałe i prowadzące z Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym wspólne gospodarstwo domowe,
- papiery wartościowe** - czeki, weksle, akcje, obligacje, konosamenty, akredytywy dokumentowe i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówką,
- pomieszczenia przynależne** - pomieszczenia przynależące do mieszkania jako jego części składowe, znajdujące się w obrębie tego samego budynku wielomieszkaniowego (np. piwnice, strychy, suszarnie, pralnie, komórki, garaże),
- powódź** - zalanie terenu w następstwie:
  - podniesienia się wody w korytach wód płynących i stojących,
  - nadmiernych opadów atmosferycznych,
  - splywu wód po stokach lub zboczach,
- pożar** - działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i mógł rozszerzyć się o własnej sile,
- przebiecie** - gwałtowny wzrost napięcia w sieci elektrycznej o napięciu wyższym od znamionowego dla danego urządzenia czy instalacji, powstały w wyniku wyładowań atmosferycznych,
- rozbój** - zabór ubezpieczonego mienia przy użyciu lub groźbie natychmiastowego użycia przemocy fizycznej wobec Ubezpieczającego, Ubezpieczonego (lub osób bliskich) albo doprowadzeniu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego do stanu nieprzytomności lub bezbronności oraz następstwa tych czynów polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu mienia,
- rumochomości domowe**:
  - meble, urządzenia domowe, domowy sprzęt elektryczny, zapasy gospodarstwa domowego oraz odzież i inne przedmioty osobistego użytku,
  - sprzęt audiowizualny, komputerowy, elementy anten satelitarnych, radiowych i telewizyjnych umieszczone wewnątrz ubezpieczonego pomieszczenia i inny sprzęt elektroniczny oraz muzyczny i fotograficzny,
  - wyroby ze srebra, złota i platyny, kamieni szlachetnych i pereł, monety srebrne i złote,
  - gotówka i inne środki płatnicze krajowe i zagraniczne, papiery wartościowe,
  - sprzęt turystyczny, sportowy, rehabilitacyjny, broń myśliwska i sportowa, sprzęt ogrodniczy,
  - rowery, wózki inwalidzkie bez napędu mechanicznego,
  - części do samochodów, motocykli i motorowerów, narzędzia gospodarcze,
  - rzeczy ruchome czasowo znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli zostały wypożyczone przez organizację sportową, społeczną, klub lub inną jednostkę organizacyjną, a wypożyczenie zostało udokumentowane,
- sporty niebezpieczne** - następujące rodzaje dziedzin sportu: alpinizm, sporty walki, pletwonurkowanie sportowe, sporty lotnicze, sporty motorowe, sporty motorowodne i narciarstwo wodne, skoki na gumowej linie,
- stałe elementy domu jednorodzinnego/mieszkania/budynku gospodarczego** - zamontowane lub wbudowane na stałe m.in.:
  - instalacje infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej, grzewczej, elektrycznej, gazowej, wentylacyjnej, klimatyzacyjnej) i teletechnicznej (telefonicznej, domofonowej, alarmowej, informatycznej),
  - urządzenia i elementy stanowiące integralną część instalacji infrastruktury technicznej i trwale z nią połączone (piece c.o. i c.w., piecyki i kuchenki grzewcze, armatura sanitarna) oraz urządzenia sygnalizacji alarmowej,
  - trwale zabudowy funkcjonalne: obudowy instalacji i grzejników, meble wbudowane, meblolścianki, antresole, kominki,
  - okna (w tym dachowe) i drzwi wraz z szybami, zamknięciami i zabezpieczeniami przeciwwłamaniowymi,
  - ścianki działowe o konstrukcji szkieletowej (np. gipsowo-kartonowe), schody, parapety wewnętrzne,
  - tyłki wewnętrzne i powłoki malarskie, wszelkiego rodzaju okleiny czy wykładziny sufitów, ścian, schodów i podłóg,
  - zewnętrzne i wewnętrzne kraty, żaluzje i rolety,
- szkoda osobowa (w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej)** - szkoda wywołana czynem niedozwolonym, którego następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia,
- szkoda rzeczowa** - utrata lub zmniejszenie wartości ubezpieczonego mienia z powodu zniszczenia, uszkodzenia lub zaboru na skutek jednego lub wielu zdarzeń wymienionych w pkt 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 20, 21, 22, 23, 29, 31, 32, 33, 34, 38, 41,
- trzęsienie ziemi** - gwałtowny wstrząs (seria wstrząsów) powierzchni ziemi wywołany nagłymi przemieszczeniami mas skalnych w obrębie skorupy ziemskiej,
- ubezpieczony** - osoba fizyczna, na rachunek której Ubezpieczający zawarł umowę ubezpieczenia, zajmująca dom jednorodzinny/mieszkanie na podstawie odpowiedniego tytułu prawnego,
- uderzenie pioruna** - bezpośrednie wyładowania atmosferyczne na ubezpieczonym obiekcie, pomimo należytych zabezpieczeń odgromowych,
- uderzenie pojazdu** - bezpośrednie uderzenie pojazdu mechanicznego w ubezpieczone mienie; definicja nie obejmuje pojazdu kierowanego lub eksploatowanego przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub osobę z którą Ubezpieczający lub Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub osobę, za którą ponosi on odpowiedzialność,
- upadek drzewa** - nie będące następstwem działalności ludzkiej przewrócenie się rosących drzew lub ich części na ubezpieczone mienie,
- upadek statku powietrznego** - katastrofa bądź przymusowe lądowanie załogowego statku powietrznego lub innego obiektu latającego oraz upadek jego części lub przewożonego ładunku,
- wartość odtworzeniowa** - wartość ustalana w drodze indywidualnej wyceny, odpowiadająca kosztom odbudowy budynku z uwzględnieniem jego dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, w tym dla stałych elementów - cenie nabycia czy kosztom wytworzenia nowego przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju z uwzględnieniem kosztów jego montażu; definicja ma zastosowanie, gdy okres użytkowania budynku w dniu zawarcia umowy nie przekracza 30 lat,
- wartość rynkowa** - kwota odpowiadająca iloczynowi średniej ceny rynkowej za 1 m² powierzchni użytkowej mieszkania obowiązującej w danej miejscowości lub określonej dzielnicy miasta dla mieszkania, o podobnych parametrach i standardzie wykończenia,
- wartość rzeczywista** - wartość odtworzeniowa, pomniejszona o faktyczne zużycie,
- wybuch** - gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wywołaniem się gazów, pyłów lub pary, wywołana ich właściwością rozprężniania się, a także implozja polegająca na uszkodzeniu zbiornika

- lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym,
- 39) **wyczynowe uprawianie sportów** - udział w regularnych treningach, zawodach lub obozach kondycyjnych, zgrupowaniach w celu uzyskania maksymalnych wyników sportowych,
- 40) **wypadek ubezpieczeniowy** - zajście zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w wyniku którego zostaje wyrządzona szkoda, przy czym wszystkie szkody wynikające z tej samej przyczyny uważa się za jeden wypadek ubezpieczeniowy,
- 41) **zalanie**:
- wydostanie się wody, innych cieczy lub pary z urządzeń wodno-kanalizacyjnych, ogrzewczych lub technologicznych jeżeli zalanie nastąpiło w wyniku awarii tych urządzeń,
  - cofnięcie się wody lub ścieków z urządzeń publicznej sieci kanalizacyjnej,
  - nieumyślne pozostawienie otwartych kranów w urządzeniach wodnych,
  - zalanie wodą lub inną cieczą pochodzącą z urządzeń domowych,
  - zalanie wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych,
  - zalanie wodą lub innym płynem przez osoby trzecie,
  - zalanie wodą ze stłuczonego akwarium,
- 42) **zamek wielozastawkowy** - zamek, do którego klucz ma w łopatkę więcej niż jedno złożenie prostopadłe do trzonu,
- 43) **zamek wielopunktowy** - zamek powodujący ryglowanie skrzydła drzwi w ościeżnicy w kilku odległych od siebie miejscach,
- 44) **zamek mechaniczno-elektryczny** - zamek, którego uruchamianie następuje przy zastosowaniu systemu elektronicznego.

II. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 5

- Przedmiotem ubezpieczenia są określone w umowie ubezpieczenia:
  - domy jednorodzinne,
  - domy jednorodzinne w budowie,
  - stałe elementy domu jednorodzinnego/mieszkania,
  - ruchomości domowe należące do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego,
  - mieszkania,
  - odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w życiu prywatnym.
- Ochroną ubezpieczeniową objęte są ruchomości domowe znajdujące się w:
  - domu jednorodzinny lub w mieszkaniu wskazanym w umowie ubezpieczenia,
  - pomieszczeniach przynależnych znajdujących się w tym samym budynku wielomieszkaniowym, w którym znajduje się ubezpieczone mieszkanie,
  - budynku gospodarczym położonym na terenie tej samej nieruchomości, na której znajduje się ubezpieczony dom jednorodzinny,
  - garażu wskazanym w umowie ubezpieczenia.
- Za opłatą dodatkowej składki ochroną ubezpieczeniową mogą być objęte:
  - zewnętrzne elementy anten satelitarnych trwale przymocowane do domu jednorodzinny lub budynku wielomieszkaniowego, w którym znajduje się mieszkanie,
  - budynki gospodarcze,
  - budowlę,
 pod warunkiem ubezpieczenia domu jednorodzinny albo mieszkania, albo ruchomości domowych, albo ruchomości domowych i stałych elementów domu jednorodzinny/mieszkania.

III. ZAKRES OCHRONY UBEZPIECZENIOWEJ

§ 6

(zakres ubezpieczenia mienia)

- Domy jednorodzinne, domy jednorodzinne w budowie, ruchomości domowe, stałe elementy domu jednorodzinny/mieszkania - objęte są ochroną ubezpieczeniową od szkód powstałych wskutek:
  - pożaru,
  - uderzenia pioruna,
  - wybuchu,
  - upadku statku powietrznego,
  - huraganu,
  - powodzi,
  - deszczu nawalnego,
  - zalanania,
  - gradu,
  - obsunięcia się ziemi,
  - dymu i sadzy,
  - upadku drzewa,
  - uderzenia pojazdu.
- Mieszkanie, będące własnością Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub przedmiotem przysługującego Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, objęte jest ochroną ubezpieczeniową od zniszczenia lub uszkodzenia wskutek zdarzeń określonych w ust. 1 w stopniu uniemożliwiającym dalsze w nim zamieszkiwanie lub użytkowanie. Zniszczenie lub uszkodzenie musi być potwierdzone wydaniem decyzji administracyjnej o zakazie użytkowania wydanej przez stosowny organ administracji państwowej lub samorządowej w trybie postępowania administracyjnego.
- Za opłatą dodatkowej składki zakres ubezpieczenia domu jednorodzinny, mieszkania, ruchomości domowych, stałych elementów domu jednorodzinny/mieszkania może być rozszerzony o szkody powstałe w wyniku przepięcia spowodowanych wyładowaniami atmosferycznymi w instalacjach wymienionych w § 4 pkt 26 a, b lub ruchomościach domowych wymienionych w § 4 pkt 24 a, b. Towarzystwo nie odpowiada za szkody powstałe w wyniku przepięcia w bezpiecznikach, czujnikach, wkładach topikowych, stycznikach, odgromnikach, żarówkach, lampach, grzejnikach elektrycznych.
- Ruchomości domowe i stałe elementy domu jednorodzinny/mieszkania objęte są ochroną ubezpieczeniową od szkód powstałych wskutek:
  - kradzieży z włamaniem,
  - rozboju.
- Zewnętrzne elementy anten satelitarnych trwale przymocowane do domu jednorodzinny lub budynku wielomieszkaniowego, w którym znajduje się mieszkanie - od zdarzeń losowych wymienionych w ust. 1 pkt 1)-13), dewastacji oraz kradzieży zwykłej.
- Budynki gospodarcze - od zdarzeń losowych wymienionych w ust. 1 pkt 1)-13).
- Budowlę - od zdarzeń losowych wymienionych w ust. 1 pkt 1)-13).
- Umową ubezpieczenia nie są objęte:

- szklarnie, cieplarnie, namioty i tunele z folii,
- paliwa napędowe.

§ 7

(zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym)

Ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego i jego osób bliskich, stale zamieszkujących i prowadzących wspólnie z Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym gospodarstwo domowe, za szkody wyrządzone osobom trzecim w związku z wykonywaniem czynności w życiu prywatnym, spowodowane:

- wskutek użytkowania domu jednorodzinny/mieszkania oraz pomieszczeń przynależnych, budynku gospodarczego,
- wskutek wykonywania czynności życia codziennego przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub przez osoby bliskie, za których czyny Ubezpieczający lub Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność z mocy prawa,
- używaniem sportu, z wyłączeniem sportu wyczynowego,
- używaniem roweru lub wózka inwalidzkiego bez napędu mechanicznego,
- przez zwierzęta domowe, z wyjątkiem zwierząt tropikalnych, zwierząt utrzymywanych w celach hodowlanych, handlowych.

§ 8

(wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia)

Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub spowodowane umyślnie przez osobę, z którą Ubezpieczający lub Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,
- powstałe wskutek działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, rozruchów, zamieszek, niepokojów społecznych lub politycznych, strajków i lokautów, aktów terroryzmu lub sabotażu, nacjonalizacji lub przetrzymywania mienia przez władze,
- wynikające z zanieczyszczenia środowiska naturalnego bądź działania energii jądrowej lub skażenia radioaktywnego,
- spowodowane trzęsieniem ziemi,
- spowodowane zapadaniem się ziemi, gdy chodzi o szkody górnicze w rozumieniu prawa górniczego oraz powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi,
- spowodowane wybuchem wywołanym przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych lub doświadczalnych oraz wybuchem w silniku, gdy wybuch związany jest z jego naturalną funkcją,
- powstałe w urządzeniach i aparatach wskutek działania prądu elektrycznego, chyba że działanie prądu spowodowało jednocześnie pożar,
- powstałe na skutek przepięcia, chyba że zakres ubezpieczenia został rozszerzony zgodnie z § 6 ust. 3,
- powstałe wskutek zawilgocenia lub zalanania spowodowanego nieszczelnością instalacji wodno-kanalizacyjnej, okien, dachu lub urządzeń odprowadzających wodę w dachu, ścian, tarasów, i balkonów, jeżeli konserwacją tych instalacji, urządzeń lub elementów budynku należała do obowiązków Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, a Ubezpieczający lub Ubezpieczony przy zachowaniu należytej staranności powinien był wiedzieć o powstałych nieszczelnościach lub jeżeli wiedząc o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie, nie występował pisemnie do właściciela lub administratora budynku z żądaniem ich usunięcia,
- powstałe wskutek przemarzania, przenikania wód gruntowych, zagrzybienia domu lub mieszkania, wydostania się wody z urządzeń wodno - kanalizacyjnych wskutek zamarznięcia wody powodującego pęknięcie rury,
- wynikłe z systematycznego działania drgań i wibracji, hałasu, ciepła, wody lub innych czynników,
- w mieniu wymienionym w § 5 ust. 1 pkt 1, 2 wywołane błędem w sztuce budowlanej, wadami konstrukcyjnymi, nieprawidłowym montażem, wynikające z zastosowanych wyrobów i materiałów budowlanych lub wynikłe z faktu, że konstrukcja budynku nie odpowiada normom obowiązującym w budownictwie, a także wynikające z wykonania budynku niezgodnie z projektem lub na podstawie projektu, który nie został zatwierdzony przez właściwe organy, o ile istniał obowiązek takiego zatwierdzenia,
- powstałe w elementach budynku mających wartość artystyczną lub historyczną, (w szczególności popiersia, ornamenty, freski, witraże) oraz polegające na obniżeniu wartości artystycznej, historycznej lub zabytkowej budynku,
- polegające na pomalowaniu zewnętrznych elementów budynku (m.in. graffiti)
- w domach jednorodzinnych, mieszkaniach, w pomieszczeniach przynależnych, budynkach gospodarczych przeznaczonych do rozbiórki,
- w ruchomościach domowych znajdujących się w domu jednorodzinny w trakcie budowy,
- w budynkach i budowlach wchodzących w skład gospodarstwa rolnego,
- w ruchomościach domowych i stałych elementach domu jednorodzinny/mieszkania znajdujących się w loggiach, na balkonach bądź tarasach,
- w biżuterii, wyrobach z metali szlachetnych, monetach srebrnych i złotych, gotówce i innych środkach płatniczych, które zaginęły podczas akcji ratowniczej,
- w platynie, srebrze i złocie lub w sztabach, w nieoprawionych kamieniach szlachetnych, syntetycznych i organicznych nie stanowiących wyrobu użytkowego,
- w dziełach sztuki, antykach, starodrukach, zbiorach kolekcjonerskich,
- w papierach wartościowych i kartach płatniczych, programach komputerowych i danych na nośnikach wszelkiego typu,
- w przedmiotach wymienionych w pkt. 19 oraz w sprzęcie audiowizualnym, komputerowym i innym elektronicznym, fotograficznym, muzycznym, jeżeli przedmioty te znajdują się w pomieszczeniach przynależnych lub budynkach gospodarczych albo gdy dom jednorodzinny lub mieszkanie było nie zamieszkałe nieprzerwanie przez 3 miesiące,
- w broni myśliwskiej lub sportowej, którą Ubezpieczający lub Ubezpieczony posiadał bez wymaganego prawem pozwolenia,
- w przedmiotach, których ilość wskazuje na przeznaczenie handlowe, produkcyjne lub usługowe,
- której wartość nie przekracza 100 PLN.

§ 9

(wyłączenia z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)

W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej Towarzystwo nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego osobom bliskim lub przez osobę bliską Ubezpieczającemu lub Ubezpieczonemu,
- 2) wynikiem wskutek umownego przejęcia przez osoby bliskie objęte ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej albo wskutek rozszerzenia zakresu własnej odpowiedzialności cywilnej wynikającej z przepisów prawa,
- 3) związane z prowadzeniem działalności gospodarczej lub wykonywaniem pracy zawodowej,
- 4) wynikiem z przyjęcia zobowiązań umownych,
- 5) polegające na wystąpieniu strat finansowych nie związanych ze szkodą w mieniu ani na osobie,
- 6) związane z naruszeniem praw autorskich, patentów, znaków towarowych, nazw fabrycznych,
- 7) wynikiem z przeniesienia chorób zakaźnych, o których istnieniu osoba objęta ubezpieczeniem wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć,
- 8) wyrządzone w związku z posiadaniem, używaniem lub kierowaniem pojazdem mechanicznym,
- 9) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu lub utracie gotówki i innych środków płatniczych, papierów wartościowych, biżuterii, zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych i innych, dzieł sztuki, wszelkiego rodzaju dokumentów,
- 10) wyrządzone pod wpływem alkoholu, narkotyków lub środków odurzających,
- 11) wyrządzone w związku z wyczynowym uprawianiem sportu, a także z amatorskim uprawianiem sportów niebezpiecznych,
- 12) wyrządzone w związku z uprawianiem myślistwa,
- 13) wynikające z podnajmowania przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego części budynku lub mieszkania,
- 14) wyrządzone przez psy o widocznych cechach następujących ras (niezależnie od posiadania rodowodu): tosa inu, perro de presa canario (pies kanaryjski), dog argentyński, buldog amerykański, perro de presa mallorquin (pies z Majorjki), rottweiler, akbash dog, anatolian karabash, amerykański pitbulterier, owczarek kaukaski,
- 15) związane z naruszeniem prawa zagranicznego lub rozpatrywane przez sądy innych państw,
- 16) polegające na zapłacie kar pieniężnych, w tym podatkowych, grzywn sądowych i administracyjnych, odszetek od tych kar i grzywnien,
- 17) powstałe poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
- 18) których wartość nie przekracza 100 PLN.

IV. UMOWA UBEZPIECZENIA

§ 10

(sposób zawierania umowy ubezpieczenia)

1. Umowa ubezpieczenia jest zawierana na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego.
2. Wniosek Ubezpieczającego powinien zawierać informacje niezbędne do zawarcia umowy ubezpieczenia, a w szczególności:
  - 1) imię, nazwisko i adres Ubezpieczającego i Ubezpieczonego,
  - 2) miejsce ubezpieczenia,
  - 3) przedmiot i zakres ubezpieczenia oraz propozycje jego rozszerzenia,
  - 4) tytuł prawny do zajmowanego domu jednorodzinnego/mieszkania,
  - 5) informację czy w domu jednorodzinnym/ na terenie nieruchomości/ w mieszkaniu jest prowadzona działalność gospodarcza,
  - 6) sumę ubezpieczenia (sumę gwarancyjną w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej),
  - 7) okres ubezpieczenia,
  - 8) informacje na temat stosowanych zabezpieczeń i urządzeń prewencyjnych,
  - 9) informacje o szkodach za okres ostatnich trzech lat,
  - 10) wykaz przedmiotów z ich opisem, określeniem ilości i wartości każdego z nich, o jednostkowej wartości przekraczającej 5 000 PLN (nie dotyczy mebli, stałych elementów, gotówki i innych wartości pieniężnych oraz anteny satelitarnej).
3. Towarzystwo potwierdza zawarcie umowy dokumentem ubezpieczenia (polisą).
4. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie tych praw wymaga zgody Towarzystwa.
5. W razie przeniesienia praw, na nabywcę przedmiotu przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony, za zgodą Towarzystwa, umówiły się inaczej. Pomimo przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

§ 11

(okres ubezpieczenia)

Okres ubezpieczenia trwa jeden rok, chyba że umowę zawarto na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe).

§ 12

(czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa)

1. Odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia i zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, chyba że w umowie ubezpieczenia określono inny termin rozpoczęcia odpowiedzialności.
2. Odpowiedzialność Towarzystwa wygasa:
  - 1) z dniem otrzymania przez Towarzystwo zawiadomienia o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia, o którym mowa w § 13 ust. 1,
  - 2) z dniem otrzymania zawiadomienia o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia, o którym mowa w § 13 ust. 2 i 3,
  - 3) z upływem ostatniego dnia okresu ubezpieczenia,
  - 4) z upływem 7 dni od dnia otrzymania wezwania do zapłaty kolejnej raty składki, o ile rata ta nie zostanie opłacona w terminie 7 dni od otrzymania powyższego wezwania,
  - 5) z chwilą przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia, jeżeli na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia nie zostały przeniesione prawa z umowy ubezpieczenia,
  - 6) w przypadku wyczerpania sumy ubezpieczenia/sumy gwarancyjnej wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań,
  - 7) w przypadku domu jednorodzinnego w budowie - w dniu uzyskania pozwolenia na jego użytkowanie.

§ 13

(rozwiązanie umowy ubezpieczenia)

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający może odstąpić od umowy w terminie 30 dni od daty zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym Towarzystwo ponosiło odpowiedzialność z tytułu umowy ubezpieczenia.
2. Towarzystwo może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiło odpowiedzialność jeżeli odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczęła się przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostały zapłacone w terminie wskazanym w umowie ubezpieczenia.
3. Każda ze stron może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w § 15 ust. 12.

§ 14

(suma ubezpieczenia)

1. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać dla:
  - 1) domu jednorodzinnego (łącznie ze stałymi elementami) - wartości odtworzeniowej jeżeli okres użytkowania domu jednorodzinnego w dniu zawarcia umowy nie przekracza 30 lat, dla pozostałych domów - wartości rzeczywistej,
  - 2) stałych elementów mieszkania/domu jednorodzinnego - wartości rzeczywistej; stałe elementy domu jednorodzinnego mogą być ubezpieczone na odrębną sumę tylko w przypadku, gdy Ubezpieczający lub Ubezpieczony nie posiada tytułu własności do zajmowanego domu jednorodzinnego, a ponosił nakłady inwestycyjne na jego remont lub adaptację,
  - 3) ruchomości domowych - wartości rzeczywistej,
  - 4) mieszkania - wartości rynkowej,
  - 5) zewnętrznych elementów anten satelitarnych trwale przymocowanych do budynku - wartości rzeczywistej,
  - 6) budynku gospodarczego - wartości rzeczywistej,
  - 7) budowli - wartości rzeczywistej,
  - 8) domu jednorodzinnego w budowie - wartości ogólnej robót budowlanych, wykonanych i planowanych do wykonania w okresie ubezpieczenia.
2. Górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa za wszystkie zdarzenia zaistniałe w okresie ubezpieczenia, w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym, stanowi suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia.
3. Suma ubezpieczenia/suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu o wartość każdego wypłaconego odszkodowania.
4. Suma ubezpieczenia/suma gwarancyjna może zostać podwyższona w trakcie trwania okresu ubezpieczenia, na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą Towarzystwa pod warunkiem opłaty dodatkowej składki ustalonej przez Towarzystwo zgodnie z zasadami, o jakich mowa w § 15. Podwyższona suma ubezpieczenia/suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa od dnia wskazanego w dokumencie potwierdzającym podwyższenie sumy ubezpieczenia/sumy gwarancyjnej.

§ 15

(składka ubezpieczeniowa)

1. Towarzystwo ustala wysokość składki ubezpieczeniowej za cały okres ubezpieczenia w oparciu o taryfę składek obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Kwotę zasadniczą składki w ubezpieczeniu mienia stanowi iloczyn deklarowanej we wniosku ubezpieczeniowym sumy ubezpieczenia i stawki taryfowej z uwzględnieniem:
  - 1) okresu ubezpieczenia,
  - 2) zakresu ochrony ubezpieczeniowej,
  - 3) rodzaju przedmiotu ubezpieczenia.
3. Towarzystwo może udzielić zniżek składki z tytułu:
  - 1) posiadania atestowanych i należycie konserwowanych urządzeń bądź instalacji sygnalizacyjno-alarmowych,
  - 2) bezszkodowej kontynuacji ubezpieczenia.
4. Towarzystwo może naliczyć zwwyżki składki:
  - 1) ze względu na klasę bezpieczeństwa ogniowego domów jednorodzinnych, budowli, budynków gospodarczych,
  - 2) ze względu na lokalizację przedmiotu ubezpieczenia,
  - 3) z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w domu jednorodzinnym/na terenie nieruchomości/w mieszkaniu,
  - 4) za rozłożenie płatności na raty,
  - 5) w przypadku zawierania umowy na warunkach odmiennych.
5. Wysokość składki, termin oraz sposób jej zapłaty określa się w dokumencie ubezpieczenia (polisie).
6. Ubezpieczający opłaca składkę przy zawieraniu umowy ubezpieczenia z góry za cały okres ubezpieczenia, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono płatność składki na innych zasadach.
7. Składkę bądź jej poszczególne raty opłaca się przelewem na rachunek bankowy Towarzystwa.
8. W przypadku dokonania zapłaty w drodze przelewu bankowego lub przekazu pocztowego za dzień zapłaty składki bądź jej raty, uważa się datę potwierdzenia przyjęcia przelewu bankowego lub przekazu pocztowego.
9. Dla umów ubezpieczeń zawieranych na okres krótszy od jednego roku składkę oblicza się przy zastosowaniu tabeli frakcyjnej. Składka opłacana jest jednorazowo z góry za cały okres ubezpieczenia.
10. Przy zmianie warunków umowy ubezpieczenia w trakcie jej trwania powodującej konieczność opłacenia dodatkowej składki (zwrotu składki), składkę tę przelicza się według taryfy składek obowiązującej w dniu zawierania umowy ubezpieczenia.
11. Dodatkowa składka, o której mowa w ust. 10, płatna jest jednorazowo.
12. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
13. Wysokość należnej od zwrotu składki nalicza się proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu udzielonej przez Towarzystwo ochrony ubezpieczeniowej oraz niewykorzystanej sumy ubezpieczenia.
14. Przy ubezpieczeniu domu jednorodzinnego w budowie, składka za nie wykorzystany okres ubezpieczenia, w przypadku uzyskania pozwolenia na użytkowanie realizowanej inwestycji przed końcem okresu ubezpieczenia, rozliczana

jest na warunkach określonych w ust. 13. Składka ta może zostać przeniesiona na poczet umowy ubezpieczenia domu jednorodzinnego zawartej w oparciu o niniejsze OWU.

§ 16

(opłaty administracyjne)

1. Ubezpieczający, Ubezpieczony lub osoba występująca z roszczeniem ponosi opłatę z tytułu sporządzenia kserokopii akt szkodowych.
2. Wysokość opłat regulowana jest w wewnętrznych przepisach Towarzystwa, dostępnych w siedzibie Towarzystwa.

V. OBOWIĄZKI STRON UMOWY

§ 17

(obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego)

1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia Ubezpieczający i Ubezpieczony obowiązany jest podać do wiadomości Towarzystwa wszelkie znane mu okoliczności dotyczące przedmiotu ubezpieczenia, o które Towarzystwo zapytywało w formularzu oferty (wniosku ubezpieczeniowego) albo w innych pismach skierowanych do Ubezpieczającego i Ubezpieczonego. Jeżeli Ubezpieczający i Ubezpieczony zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez Towarzystwo umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający i Ubezpieczony ma obowiązek, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości, zawiadomić Towarzystwo na piśmie o wszelkich zmianach okoliczności wymienionych w ust. 1.
3. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1-2, a także ust. 4 pkt. 1 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 1-2 oraz ust. 4 pkt. 1 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
4. Ubezpieczający i Ubezpieczony w trakcie trwania umowy ubezpieczenia obowiązany jest:
  - 1) dla przedmiotów o jednostkowej wartości przekraczającej 5 000 PLN, w przypadku ich nabycia w trakcie trwania umowy ubezpieczenia dostarczyć Towarzystwu niezwłocznie, nie później niż w ciągu 14 dni roboczych od daty ich zakupu, wykaz zgodnie z wnioskiem i zasadami określonymi w § 10 ust. 2 pkt 10,
  - 2) przestrzegać ogólnie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności przepisów o ochronie przeciwpożarowej, o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonaniu nadzoru technicznego nad tymi urządzeniami oraz przepisów z zakresu budownictwa,
  - 3) dbać o konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę (wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania); wszelkie inwestycje i przeróbki niezbędne, w ocenie rzeczoznawców lub w świetle obowiązujących przepisów, dla właściwej konserwacji i prawidłowego działania przewodów i urządzeń, powinny być wykonane niezwłocznie; Ubezpieczający i Ubezpieczony obowiązany jest także w terminie zastosować właściwe środki ochronne w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń służących do rozprowadzania wody,
  - 4) prawidłowo zabezpieczyć mienie zgodnie z wymogami określonymi w § 19.
5. Niedopełnienie przez Ubezpieczonego obowiązków podanych w ust. 4 pkt 2-3 z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa skutkuje wyłączeniem odpowiedzialności Towarzystwa.

§ 18

(obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w przypadku zajścia wypadku ubezpieczeniowego)

1. W razie zajścia wypadku Ubezpieczający/Ubezpieczony obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.
2. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
3. Ponadto do obowiązków Ubezpieczającego i Ubezpieczonego należy:
  - 1) nie później niż w terminie 3 dni od zajścia szkody lub uzyskania o niej wiadomości, zawiadomić Towarzystwo, podając rodzaj i przedmiot szkody oraz okoliczności jej powstania,
  - 2) zawiadomić policję o każdym przypadku, którego okoliczności mogą wskazywać na popełnienie przestępstwa w terminie 24 godzin od powzięcia wiadomości o popełnieniu przestępstwa,
  - 3) zawiadomić administrację budynku o każdym przypadku zalania w terminie 3 dni od zajścia szkody lub uzyskania o niej wiadomości,
  - 4) pozostawić bez zmian miejsce szkody do czasu przybycia przedstawiciela Towarzystwa, chyba że zmiana jest niezbędna dla zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie i dla zmniejszenia szkody bądź dla ratowania życia lub zdrowia ludzkiego,
  - 5) podjąć współpracę z Towarzystwem w celu wyjaśnienia wszelkich okoliczności powstania szkody oraz ustalenia jej rozmiarów,
  - 6) stosować się do zaleceń Towarzystwa, udzielając mu niezbędnych wyjaśnień i pełnomocnictw,
  - 7) umożliwić Towarzystwu dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności roszczenia oraz udzielić w tym celu niezbędnej pomocy i wyjaśnień,
  - 8) w ciągu 7 dni od daty zawiadomienia Towarzystwa o wypadku złożyć wykaz utraconych, zniszczonych lub uszkodzonych przedmiotów ubezpieczenia z podaniem ich ilości, wartości i roku nabycia wraz z dokumentami uzasadniającymi roszczenie, a w przypadku ubezpieczenia domu jednorodzinnego w budowie przedstawić do wglądu Towarzystwa pozwolenie na budowę, dziennik budowy, kosztorys, o ile Ubezpieczający lub Ubezpieczony jest w jego posiadaniu, ewentualne protokoły odbiorów częściowych i końcowych, rachunki zakupu materiałów, surowców i półfabrykatów oraz inne dokumenty uzasadniające roszczenia,
  - 9) przedstawić w ustalonym terminie i formie rachunek szkody (roszczenie), 10) zabezpieczyć prawa regresowe.
4. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego obowiązków określonych w ust. 3 pkt 1 Towarzystwo może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia

szkody lub uniemożliwiło Towarzystwu ustalenie okoliczności i skutków wypadku.

5. W razie uzyskania informacji o mieniu skradzionym lub zrabowanym, Ubezpieczający/Ubezpieczony obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym policję i Towarzystwo oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów. Jeżeli Ubezpieczający/Ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty lub mienie po wypłacie odszkodowania, obowiązany jest zwrócić Towarzystwu wypłacone odszkodowanie za te przedmioty albo przenieść prawa do tych przedmiotów na rzecz Towarzystwa.
6. Niedopełnienie przez Ubezpieczającego/Ubezpieczonego obowiązków przewidzianych w ust. 3 pkt 2-10 i ust. 5 może skutkować odmową wypłaty odszkodowania w całości lub części, chyba że niedopełnienie tych obowiązków nie miało wpływu na ustalenie okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru lub wysokości odszkodowania.
7. Towarzystwo nie może zastosować konsekwencji, o jakich mowa w ust. 6, w przypadku naruszenia przez Ubezpieczającego/Ubezpieczonego obowiązków określonych w ust. 3 pkt 4, jeżeli w terminie 7 dni od daty powiadomienia o szkodzie nie zostały podjęte czynności likwidacyjne.

§ 19

(zabezpieczenie mienia)

1. Towarzystwo odpowiada za szkodę spowodowaną przez kradzież z włamaniem pod warunkiem należytego zabezpieczenia mienia, jeżeli spełnione zostały łącznie następujące wymogi:
  - 1) drzwi zewnętrzne prowadzące do domu jednorodzinnego lub mieszkania były zamknięte co najmniej na dwa zamki wielozastawkowe lub jeden zamek wielopunktowy bądź na zamek mechaniczno-elektryczny,
  - 2) drzwi zewnętrzne domu jednorodzinnego lub mieszkania zawierające w swej konstrukcji elementy szklane muszą być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający wejście do pomieszczeń lub otwarcie w tych drzwiach zamka przez otwór wybity w szybie,
  - 3) drzwi zewnętrzne, drzwi balkonowe i tarasowe, okna oraz zamknięcia znajdujące się w należytym stanie technicznym i były tak umocowane, osadzone i zamknięte, że ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły narzędzi,
  - 4) drzwi wejściowe do garażu lub pomieszczenia przynależnego, budynku gospodarczego były zamknięte na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową, o ile nie stanowiły drzwi zewnętrznych do domu jednorodzinnego lub mieszkania, w przeciwnym razie stosuje się wymogi zawarte w pkt 1. Elektroniczny system zamykania drzwi garażowych jest należytym zabezpieczeniem także w przypadku, jeżeli te drzwi są jednocześnie wejściem do domu jednorodzinnego,
  - 5) w ścianach i stropach nie było otworów umożliwiających wydotanie przedmiotów bez włamania; nie dotyczy to otworów na kondygnacjach powyżej parteru, z wyjątkiem drzwi balkonowych, jeżeli nie ma do tych otworów dostępu z położonych pod nimi lub obok nich przybudówek, balkonów, tarasów, schodów lub zamontowanych na stałe drabinek,
  - 6) klucze od zamków były w wyłącznym posiadaniu Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do ich przechowywania,
  - 7) w razie zaginięcia kluczy nastąpiła wymiana zamków na nowe.
2. W przypadku uchybienia przez Ubezpieczającego/Ubezpieczonego obowiązków z zakresu zabezpieczenia mienia określonym w ust. 1, odpowiedzialność ubezpieczyciela jest wyłączona.
3. Towarzystwo, po dokonaniu indywidualnej oceny ryzyka (np., gdy ubezpieczone mienie jest szczególnie narażone na szkodę ze względu na lokalizację domu jednorodzinnego/mieszkania, okresowe zamieszkiwanie, wartość i rodzaj posiadanego mienia), może uzależnić objęcie ochroną mienia od spełnienia dodatkowych lub odmiennych warunków zabezpieczenia mienia.

§ 20

(obowiązki Towarzystwa)

1. W terminie 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie Towarzystwo informuje o tym fakcie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, o ile nie są osobami występującymi z zawiadomieniem oraz informuje w formie pisemnej lub drogą elektroniczną osobę występującą z roszczeniem wypłaty odszkodowania o wykazie dokumentów niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa.
2. Towarzystwo udostępnia na wniosek Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego informacje i dokumenty, które miały wpływ na ustalenie odpowiedzialności Towarzystwa i wysokości odszkodowania. Osobom tym przysługuje prawo wglądu do akt szkodowych i sporządzania na swój koszt odpisów lub kserokopii dokumentów szkodowych.

VI. ODSZKODOWANIA Z UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 21

(sposób ustalania wysokości szkody i odszkodowania)

1. Wysokość szkody w poszczególnych grupach mienia ubezpieczonych w wartościach rzeczywistych ustala się w sposób następujący:
  - a) w domach jednorodzinnych, domach jednorodzinnych w budowie, budowlach, budynku gospodarczym oraz stałych elementach domu jednorodzinnego/ mieszkania - według wartości kosztów odbudowy lub remontu z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, ustalonych według zasad kalkulacji cen dla robót budowlanych oraz według średnich cen rynkowych na usługi i materiały stosowane na danym terenie, potwierdzone fakturami wykonawcy lub kosztorysem, ale nie większych niż wartość powyższych kosztów wyliczona na podstawie Katalogu Nakładów Rzeczowych (KNR) oraz cennika Sekocenbud - z potrąceniem stopnia zużycia technicznego, którego nie odlicza się wyłącznie w odniesieniu do robót malarskich w pomieszczeniach mieszkalnych,
  - b) w ruchomościach domowych (z wyjątkiem wymienionych w pkt. c-g) - według cen zakupu przedmiotów tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku, pomniejszonych o stopień faktycznego zużycia albo według wysokości kosztów naprawy, ustalonych odpowiednio do zakresu rzeczywistych uszkodzeń według przeciętnych cen oferowanych przez zakłady usługowe lub udokumentowanych rachunkiem kosztów naprawy lub kosztorysem - jeżeli rachunek taki zostanie przedłożony w terminie do 30 dni od daty powstania szkody,
  - c) w wyrobach ze srebra, złota, platyny, kamieni szlachetnych i pereł - według

- ceny ich zakupu lub kosztów wytworzenia,
- d) w monetach srebrnych i złotych - według wartości złomu, chyba że monety te stanowią prawny środek płatniczy, a ich nominalna wartość jest wyższa od wartości złomu; za wysokość szkody przyjmuje się wartość nominalną tych monet,
  - e) w gotówce i innych środkach pieniężnych - według wartości nominalnej (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na złote według średniego kursu ogłoszonego przez Prezesa NBP, obowiązującego w dniu ustalenia wysokości odszkodowania),
  - f) w czekach - przyjmuje się kwotę określoną na czeku,
  - g) w akcjach na okaziciela nie dopuszczonych do publicznego obrotu - na podstawie wartości księgowej przypadającej na jedną akcję na dzień sporządzenia bilansu, za okres obrachunkowy poprzedzający wystąpienie szkody.
2. Wysokość szkody w domach jednorodzinnych oraz ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej ustala się zgodnie z zasadami określonymi w ust. 1, bez uwzględnienia stopnia zużycia.
  3. Wysokość szkody dla mieszkania ustala się według wartości rynkowej.
  4. Rozmiar szkody zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży.
  5. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
    - 1) wartości naukowej, zabytkowej, kolekcjonerskiej lub pamiątkowej,
    - 2) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięciu zanieczyszczeń gleby, wody lub powietrza oraz rekultywację gruntów,
    - 3) podatku od towarów i usług podlegającego odliczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami o VAT.
  6. Towarzystwu przysługuje prawo weryfikacji przedłożonych przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego rachunków, kosztorysów i innych dokumentów związanych z ustaleniem rozmiaru szkody.
  7. Jeżeli Towarzystwo wypłaciło odszkodowanie za szkodę polegającą na uszkodzeniu mienia, a przy następnej szkodzie obejmującej to samo pomieszczenie zostanie stwierdzone, iż Ubezpieczający lub Ubezpieczony nie dokonał naprawy uszkodzeń, to odszkodowanie przysługujące z tytułu tej szkody zmniejsza się o uprzednio wypłaconą kwotę.
  8. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody w granicach sumy ubezpieczenia/sumy gwarancyjnej, z zastrzeżeniem postanowień § 22.
  9. Zwrot kosztów remontu lub naprawy nie może przekroczyć rzeczywistej wartości przedmiotu.
  10. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający lub Ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
  11. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 10, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczający lub Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w niniejszym paragrafie, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

§ 22

(ograniczenia odpowiedzialności odszkodowawczej Towarzystwa)

1. Odpowiedzialność Towarzystwa odnoszona do sumy ubezpieczenia ruchomości domowych ograniczona jest do:
  - 1) 70% - za sprzęt audiowizualny, komputerowy, elementy systemów anten satelitarnych, radiowych i telewizyjnych umieszczonych wewnątrz ubezpieczonego pomieszczenia i inny sprzęt elektroniczny oraz muzyczny i fotograficzny,
  - 2) 20% - za wyroby ze srebra, złota, platyny, monety srebrne i złote, biżuterię - nie więcej jednak niż 2 000 PLN,
  - 3) 5% - za gotówkę i inne środki płatnicze oraz papiery wartościowe, nie więcej jednak niż 1000 PLN,
  - 4) 5% - za ruchomości domowe znajdujące się w budynkach gospodarczych, pomieszczeniach przynależnych.
2. W granicach sumy ubezpieczenia określonych w umowie dla poszczególnych grup mienia odszkodowanie obejmuje:
  - 1) utratę, zniszczenie lub uszkodzenie mienia w następstwie zdarzeń losowych wymienionych w umowie ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody,
  - 2) koszty wynikłe z użycia dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
  - 3) koszty usunięcia pozostałości po szkodzie w granicach do 5% rozmiaru szkody.
3. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, niezależnie od odszkodowania, Towarzystwo pokrywa:
  - 1) niezbędne koszty obrony sądowej i pozasądowej, prowadzonej na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą, w związku z wniesionym przez osobę trzecią roszczeniem o odszkodowanie,
  - 2) koszty wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych przez Towarzystwo lub Ubezpieczającego, Ubezpieczonego za zgodą Towarzystwa dla ustalenia okoliczności zdarzenia lub rozmiaru szkody.

§ 23

(udział rzeczoznawców)

1. Każda ze stron umowy może uzgodnić w umowie lub żądać w procesie likwidacji szkody, aby okoliczności powstania szkody, jej rozmiar lub wysokość zostały ustalone przez rzeczoznawców.
2. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców, strony w drodze porozumienia mogą powołać dodatkowego rzeczoznawcę, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i oceny stanu faktycznego, wydaje dodatkową opinię.
3. Każda ze stron ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty trzeciego rzeczoznawcy ponoszą obie strony po połowie.
4. Postępowanie rzeczoznawców nie zwalnia Ubezpieczającego i Ubezpieczonego z obowiązków, o których mowa w § 17.

§ 24

(wypłata odszkodowania)

1. Towarzystwo wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia uprawniającego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w procesie likwidacji szkody, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
2. Towarzystwo wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie i dokumentów uzasadniających roszczenie z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Jeżeli Towarzystwo w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie nie wyjaśni okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności albo wysokości odszkodowania, wypłaca odszkodowanie w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Bezsporną część odszkodowania Towarzystwo wypłaca w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
4. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje albo przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, Towarzystwo informuje o tym osobę występującą z roszczeniem na piśmie w terminie określonym w ust. 2, wskazując okoliczności i podstawę prawną uzasadniającą odmowę wypłaty odszkodowania wraz z pouczeniem o środkach odwoławczych.
5. Jeżeli po wypłacie odszkodowania Ubezpieczający lub Ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, obowiązany jest zwrócić odszkodowanie wypłacone za te przedmioty albo przenieść prawa do tych przedmiotów na rzecz Towarzystwa.
6. Jeżeli uprawniony do wystąpienia z roszczeniem nie zgadza się z ustaleniami Towarzystwa co do odmowy zaspokojenia roszczenia albo co do wysokości odszkodowania, może w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia w tej sprawie, zgłosić na piśmie wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Zarząd Towarzystwa i zmianę stanowiska, co nie narusza uprawnień tej osoby do dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
7. Zarząd Towarzystwa jest obowiązany rozpatrzyć sprawę i zawiadomić o swoim stanowisku zgłaszającego roszczenie w terminie 30 dni od otrzymania jego wniosku.

VII. ROSZCZENIA REGRESOWE

§ 25

1. Z dniem wypłaty odszkodowania, roszczenie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego do osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, przechodzi z mocy prawa na Towarzystwo do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli Towarzystwo pokryło tylko część szkody, Ubezpieczającemu lub Ubezpieczonemu przysługuje, co do pozostałej części, pierwszeństwo przed roszczeniem Towarzystwa.
2. Nie przechodzą na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający lub Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest udzielić Towarzystwu wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczenia, o którym mowa w ust. 1, dostarczając informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczenia.
4. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony, bez zgody Towarzystwa, zrzekł się roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostało ujawnione po wypłacie odszkodowania, Towarzystwo może żądać od Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego zwrotu całości lub części odszkodowania.

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 26

1. Zawiadomienia i oświadczenia stron, w związku z umową ubezpieczenia, wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
2. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony zmienił adres lub siedzibę i nie zawiadomił o tym Towarzystwa, przyjmuje się, że Towarzystwo dopełniło swojego obowiązku zawiadomienia lub oświadczenia, jeżeli pismo wysłało pod ostatni znany mu adres.
3. Skargi i zażalenia zgłaszane przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego Zarząd Towarzystwa rozpatruje w terminie 30 dni od daty ich otrzymania.
4. Spory wynikające z umów ubezpieczenia zawartych na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia będą rozstrzygane przez sąd według właściwości ogólnej albo przez sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego bądź uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 27

W sprawach nie uregulowanych w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

§ 28

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały uchwalone w dniu 16 lipca 2007 roku przez Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych z siedzibą w Sopocie i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 10 sierpnia 2007 roku.

GRZEGORZ BUCZKOWSKI
PREZES ZARZĄDU

KRZYSZTOF KOSZNIK
WICEPREZES ZARZĄDU

KATARZYNA BIERANOWSKA
CZŁONEK ZARZĄDU